

अस्यराज्ञोधृतराष्ट्रस्य ॥ ४१ ॥ ४२ ॥ ४३ ॥ आधूयआकंप्य ॥ ४४ ॥ ४५ ॥ ४६ ॥ भर्तुर्वशतां दासभार्यापिदास्येवेतिभावः ॥ ४७ ॥ जितोस्मीतिवदतामैवपराजितोनतुस्त्री ॥ ४८ ॥ नचराज
जयेनैवत्वज्जयःसिद्ध्यति द्यूतमर्यादाविदाशकुनिनैवतवपृथक्पणीकरणादित्याह द्यूतेइति राजातुपराज्ञयात्वांपणीकृतवान्नस्वेच्छयाऽतोऽस्वामीकथंपणितवानितिराज्ञोपिदोषोनास्ति तथाचशकुनिबुद्ध्यैव
त्वमजितातच्चशकुनिर्नमन्यतेइत्याह नेति यतःपणीकृताअतःप्रागजिता यतश्चापरदासेनपणीकृताततोप्यजितैवेतिभावः ॥ ४९ ॥ नातिकृतप्रयत्नोऽनभ्यस्तद्यूतः राजामांसभायामाहूयकथंनिसृष्टकामः

द्रोणस्यभीष्मस्यचनास्तिसत्वंक्षत्तुस्तथैवास्यमहात्मनोपि ॥ राज्ञस्तथाहीममधर्ममुग्रंनलक्षयतेकुरुवृद्धमुख्याः ॥ ४१ ॥ वैशंपायनउवाच तथाब्रुवं
तीकरुणंसुमध्यमाभर्तृनृकटाक्षैःकुपितानपश्यत् ॥ सापांडवान्कोपपरीतदेहान्संदीपयामासकटाक्षपातैः ॥ ४२ ॥ हृतेनराज्येनतथाधनेनरत्नैश्चमुख्यैर्नतथा
बभूव ॥ यथात्रपाकोपसमीरितेनरुष्णाकटाक्षेणबभूवदुःखं ॥ ४३ ॥ दुःशासनश्चापिसमीक्ष्यरुष्णामवेक्षमाणांरुपणान्यतीस्तान् ॥ आधूयवेगेनविसंज्ञक
ल्पामुवाचदासीतिहसनसशब्दं ॥ ४४ ॥ कर्णस्तुतद्वाक्यमतीवहृष्टःसंपूजयामासहसनसशब्दं ॥ गांधारराजःसुबलस्यपुत्रस्तथैवदुःशासनमभ्यनंदत् ॥ ४५ ॥
सभ्यास्तुयेतन्नबभूवुरन्येताभ्यामृतेधार्तराष्ट्रेणचैव ॥ तेषामभूदुःखमतीवरुष्णांदृष्ट्वासभायांपरिक्रियमाणां ॥ ४६ ॥ भीष्मउवाच नधर्मसौक्ष्म्यात्सुभ
गेविवेक्तुंशक्रोमितेप्रश्नमिमंयथावत् ॥ अस्वाम्यशक्तःपणितुंपरस्वस्त्रियाश्चभर्तुर्वशतांसमीक्ष्य ॥ ४७ ॥ त्यजेतसर्वापृथिवींसमृद्धांयुधिष्ठिरोधर्ममथोनज
त्यात् ॥ उक्तंजितोस्मीतिचपांडवेनतस्मान्नशक्रोमिविवेक्तुमेतत् ॥ ४८ ॥ द्यूतेऽद्वितीयःशकुनिर्नरेषुकुंतीसुतस्तेननिसृष्टकामः ॥ नमन्यतेतांनिरुक्तियुधिष्ठि
रस्तस्मान्नतेप्रश्नमिमंब्रवीमि ॥ ४९ ॥ द्रौपद्युवाच आहूयराजाकुशलैरनार्यैर्दुष्टात्मभिर्नैरुक्तिकैःसभायां ॥ द्यूतप्रियैर्नातिकृतप्रयत्नःकस्मादयंनाम
निसृष्टकामः ॥ ५० ॥ अशुद्धभावेर्निरुक्तिप्रवृत्तैरबुध्यमानःकुरुपांडवाग्र्यः ॥ संभूयसर्वैश्चजितोपियस्मात्पश्चादयंकैतवमभ्युपेतः ॥ ५१ ॥ तिष्ठंतिचेमेकुर
वःसभायामीशाःसुतानांचतथाल्लुषाणां ॥ समीक्ष्यसर्वेममचापिवाक्यंविब्रूतमेप्रश्नमिमंयथावत् ॥ ५२ ॥ वैशंपायनउवाच तथाब्रुवंतींकरुणंरुदंती
मवेक्षमाणांरुपणान्यतीस्तान् ॥ दुःशासनःपरुषाण्यप्रियाणिवाक्यान्मुवाचामधुराणिचैव ॥ ५३ ॥

अनीशोपिसन्मदाद्धानेनशत्रून्सकामान्कथंकृतवानित्यर्थः ॥ ५० ॥ जितोपीति आत्मपराजयावसानत्वात्द्यूतस्य कथंततोप्युपरिदेवितवानित्यर्थः ॥ ५१ ॥ विब्रूतविस्पष्टंब्रूत नतुभीष्मवत्संदिग्धमितिभावः
॥ ५२ ॥ तथेतिभीष्मेणद्रौपदीमाहात्म्यख्यापनायप्रश्नस्योत्तरंनोक्तं दुःशासनस्तुपांडवपक्षपातिनापिभीष्मेणसंशयोपन्यासादस्माकमेवजयइतिमन्वानोयत्किंचित्प्रललापेत्यर्थः ॥ ५३ ॥